

Ragnhild Sollund
NOVA
Postboks 3223, Elisenberg,
0208 Oslo
rso@nova.no
Tlf.22541302

Oslo 1.7.08

Det juridiske fakultet
Postboks 6706 St.Olavs plass
0130 Oslo
Ved dekan Jon T. Johnsen

Kopi til Nina Fjellberg og Hedda Giertsen,
Inst. for krim. og rettsosjologi

Tilsynsens rapport 2007-2008, institutt for kriminologi og rettsosjologi

Undertegnede har i perioden 2007-2008 gjennomført evaluering av to emner, KRIM 2000 og KRIM 2102. Hva som er gjort til gjenstand for evaluering er i samsvar med ønsker fra Institutt for kriminologi og rettsosjologi.

Møtedeltagelse i perioden:

Møte med studiekonsulent Nina Fjellberg 26.11. 07 om evaluering av KRIM 2101.

Programrådsmøte 26.11. 07

Møte med Nina Fjellberg 3.6.08

Fjellberg redegjorde for hensikten med sirkmøte og for KRIM 2101, samt at vi diskuterte hva som skal gjøres i forbindelse med dette emnet.

Sirkmøte KRIM 2101 3.6.08

Jeg deltok på ”sirk-møte” for KRIM 2101. Til stede var Per Ole Johansen, (fagansvarlig), Karsten Ingvaldsen, Sigfrid Arneberget Øien, Guri Larsen og undertegnede. Selv deltok jeg ikke i diskusjonen. Tre oppgaver var til sirk, dvs. var lest av alle, 9347, 9342, 9338. Formålet med møtet var noe uklart; Skulle de bli enige om en karakter eller skulle de sette en felles standard? Kun oppgaver som var satt til A og B ble sirkulert og fordi de var de beste oppgavene. Det er klart at kommisjonene står over sirkmøtet. Imidlertid er det vanlig praksis at kommisjonene retter seg etter sirk.kommisjoners vurderinger. Uansett bør hva som skal være standard settes i retningslinjer på forhånd: F.eks. Kreves det metodiske og etiske refleksjoner for å få A? Eller er det tilstrekkelig å redegjøre for metoden som er brukt? Etter mitt syn er det kanskje ekstra viktig at studentene oppfordres til å reflektere over metoden

som er brukt, og ikke minst siden prosjektene deres er sterkt begrenset i tid og de derfor rådes til å sterkt begrense datainnsamling (se under).

I diskusjonen kom det frem synspunkter som at kravene som kan settes til oppgavene må være mildere enn ved tidligere mellomfagsoppgaver, som jo var større (og mellomfag er det dette emnet kan sammenlignes med). Studentene har kortere tid og er tidligere i sin akademiske karriere.

Et vesentlig spørsmål i den forbindelse er jo om studiereformen dermed medfører at krav til standard er blitt redusert og at det er blitt lettere å oppnå en A enn tidligere, fordi sensorene ser etter flere ”formildende omstendigheter”.

Evaluering av eksamen på emne KRIM 2000, høst 2007.

Seksten kandidater har levert hjemme- og skoleoppgaver.

Vurdering av karaktersetting

Jeg har lest 9 hjemmeeksamensoppgaver og 10 skoleoppgaver. Utvalget av oppgaver er gjort med henblikk på å ha en spredning i forhold til hvilke oppgaver som er besvart.

Jeg kontrollerte også at alle de gitte karakterer var representert i utvalget etter første gjennomlesning, og leste så oppgaver med karakterer som ikke var representert i det første utvalget.

For fire kandidater har jeg vurdert både hjemme og skolebesvarelsene.

Alle 16 kandidater har fått en av sine besvarelser vurdert. Jeg har først lest oppgavene og gitt dem mine egne vurderinger før jeg har konferert med sensuren for å unngå å la meg påvirke.

Skoleeksamen:

Oppgavene lød:

- 1) Kjønn i kriminologien. Gjør rede for og drøft ulike perspektiver på kjønn i kriminologien.
- 2) Drøft mulige likheter og forskjeller mellom Albert Cohens teori om subkultur og Robert Mertons teori om anomi.

Ni hadde besvart den 1. oppgaven mens 7 hadde besvart oppgave nr. 2. Det kan tyde på at ingen av oppgavene har blitt sett som en ”plankeoppgave” og at begge satte krav til studentenes oversikt og innsikt over/i forskjellige teoretiske bidrag og hvordan disse kunne representere ulike perspektiver, slik hensikten med emnet er.

I oppgave 1 var karakterfordelingen: AA, BB, CCCCC

I oppgave 2 var karakterfordelingen: A, B, CCC, D, E,

Denne fordelingen kan tyde på at oppgave 1 var den oppgaven som var mest egnet til å vise at en hadde en oversikt over pensumet, og hvor en kunne trekke vekslers på et noe større antall pensumbidrag. Her kunne en både ta opp kjønnsperspektivet for lovbrøyttere og ofre.

Samlet må også denne karaktergivningen sees som et meget godt resultat.

I beskrivelsen av emnet sies det at: *Målet er at studentene opparbeider et grunnlag for å diskutere kritisk og selvstendig de ulike perspektivene og forholdet mellom dem.*” Og: *”Du vil få trening i å belyse teoretiske temaer og problemstillinger, samt grunnlag for å diskutere kritisk de ulike tilnærmingene og forholdet mellom dem.”*

Dette er viktige målsettinger som studentene gjennom oppgavene kunne vise om de behersket, siden begge oppgavene er drøftingsoppgaver. Ikke uventet er dette også vanskelig og langt de fleste besvarelsene bærer derfor ikke uventet preg av å *redegjøre* for pensum, fremfor å *drøfte* kritisk.

Det er *ikke* store avvik i mine vurderinger av skoleeksamenene og eksamenskommisjonens, og de avvik som forekommer, f.eks. at jeg vurderer en oppgave som noe svakere eller noe sterkere er likevel variasjoner som kan rommes innefor det spennet bokstavkarakterene gir. Karakterene er jo også noe kommisjonen vurderer seg frem til i fellesskap. Likevel er det sannsynlig at det at halvparten av besvarelsene har fått C, understreker at det er en forskjell på å huske og redegjøre for pensum, og på å føre en selvstendig drøfting med støtte i pensum (f.eks. kandidat 9202).

Dette er et tilbakevendende og viktig tema. Skal en forvente at kandidatene drøfter på skoleeksamen eller er det tilstrekkelig for å oppnå en god karakter, som C jo er, at de viser en oversikt over og redegjør for forskjellige syn i pensum.

Hjemmeeksamen

Oppgavene lød:

- 1) Forståelser av kriminalitet. Ta utgangspunkt i minst tre pensumtekster som omhandler ulike forståelser av kriminalitet. Hva slags forståelser av kriminalitet, samfunn og menneske får de ulike bidragene frem, og hvordan står disse forståelsene eventuelt i motsetning til hverandre? Avslutt besvarelsen (ca. 1 side) med å gi din egen vurdering av hvordan kriminalitet best kan forstås.
- 2) Perspektiver på kontroll. Flere av pensumtekstene behandler kontroll og ulike former for kontroll (for eksempel Garland, Sahlin, Gundhus, Zedner, Mork-Lomell og Frantzen). Ta utgangspunkt i minst to av bidragene og diskuter hvordan kontroll kan forstås med utgangspunkt i spørsmålene: Hvem er det som kontrolleres, hvorfor kontrollerer vi dem og hva er konsekvensene for ulike grupper av denne kontrollen? Avslutt besvarelsen (ca. 1 side) med en drøftelse av spørsmålet: Er et samfunn uten kontroll mulig å tenke seg?

Den første oppgaven ber ikke eksplisitt om en drøfting. Likevel er det kun 3 av de 16 kandidatene som har valgt denne oppgaven.

Jeg synes likevel det er uheldig at det ikke stilles krav til drøfting da det å lære å drøfte kritisk er en eksplisitt målsetning med emnet. Samtidig blir det enklere å få en god karakter når det som gjenstår blir at en greier å gjengi pensum. På en hjemmeeksamen burde det stilles høyere krav.

Oppgave nr. 2 ber om en drøfting samtidig som den setter færre krav til oversikt over pensum da den eksplisitt nevner hvilke bidrag kandidaten skal forholde seg til. Oppgaveteksten strukturerer også oppgavene for kandidatene og også i lys av det er det forståelig at oppgaven er valgt av så mange. Oppgaveformuleringen gjør også at oppgavene ble til forveksling like.

På tross av kravene til drøfting i denne oppgaven viser flertallet likevel ikke at de behersker det. Her ville jeg valgt å premiere spesielt dem som lykkes i det. Jeg mener med andre ord at kandidater som ikke drøfter ikke skal ha A, selv om de viser en glimrende forståelse og oversikt og oppgaven er velskrevet. Her har jeg dermed vurdert A karakteren på oppgave 2 noe strengere enn kommisjonen, og f.eks. synes jeg oppgave 10 som er gitt B også kunne fått A siden denne både viser forståelse og oversikt og samtidig drøfter noe mer.

Når det gjelder karaktersettingen i de resterende oppgavene er det som med skoleoppgavene få avvik mellom mine og kommisjonens vurderinger, og avvikene, (som går på om en B heller mot en C eller en C heller mot en D, eller omvendt om en C heller mot en B) vil ikke la seg avlese av kommisjonens karaktersetting. Også kommisjonen kan ha vurdert en B som svak, men at den er innenfor spennet karakteren gir.

Hvordan dette forholder seg vil det ikke være mulig å fastsette uten å følge kommisjonens vurderinger.

For å oppsummere finner jeg ikke avvik som det er grunnlag for å påpeke, og jeg mener studentenes rettsikkerhet er ivaretatt. Samtidig mener jeg de som formulerer oppgavetekstene bør ivareta kravet til drøfting, og særskilt når dette er et eksplisitt mål i emnet.

Evaluering av prosjektbeskrivelser, KRIM 2000

Jeg har fått tilsendt prosjektbeskrivelser av emneansvarlig. Disse er lest med sikte på å få en mer helhetlig vurdering av de krav som stilles til studentene på emnet.

Det er ikke knyttet noen evaluering til prosjektbeskrivelsene. De er dermed ikke lest med tanke på karaktersetting, men slik emneansvarlig sier; kun med det for øye å se hvordan de tenker rundt de temaene de interesserer seg for, og for å se om de evner å starte prosessen med å formulere seg skriftlig om vitenskapelige emner. De er også lest med henblikk på å om de er egnet til å strukturere prosjektene design slik at de kan være en hjelp studentene kan bruke aktivt underveis i forskningen. F.eks. har jeg undersøkt om det virker som om studentene har et realistisk forhold til hva de kan oppnå på et semester.

Gjennomgående er prosjektene altfor løst fundert metodisk, og de aller fleste har urealistiske forhåpninger om hva de kan finne ut med de metodiske grep de har valgt.

Teoriene er ikke integrert i egne problemstillinger, og valg av litteratur virker ikke i alle tilfellene hensiktsmessig, og åpenbare referanser mangler hos enkelte. I tillegg kan en hos enkelte lure på hva hensikten er med prosjektene idet de ikke har noen selvstendige prosjektideer men heller ser ut til å ønske å validisere/falsifisere andres forskning. – Og det dertil med utilstrekkelig tid og metodisk design til at det lar seg gjøre..

Etter å ha lest syv av oppgavene til KRIM 2101, ser det i hver tall basert på dette utvalget, i liten grad ut til at prosjektbeskrivelsen utgjør et nødvendig redskap for å skrive denne oppgaven. Jeg gjenfant kun en oppgave jeg er sikker på er knyttet til en prosjektskisse (oppgave om = Oslo, kandidat 9342), og en annen som muligens er det. (oppgave 9336). Hvis den prosjektskissen jeg har est faktisk lå til grunn for denne oppgaven, noe jeg ikke kan verifisere, kan den skissen neppe ha vært til stor hjelp.

For at prosjektbeskrivelsene skal være hensiktsmessige må de underkastes en kritisk gjennomgang. Imidlertid sier emneansvarlig at hensikten med skissene ikke er at de skal bli ferdige tekster, men mer være en praktisk øvelse. For at studentene skal lære betydningen av en god prosjektbeskrivelse og av det å avgrense et prosjekt burde det kanskje vurderes å gi ordentlig tilbakemelding på prosjektskissene. Da kan de også lette arbeidet som skal gjøres på KRIM 2101.

På den annen side ble det i møte med studieveileder 3.6. 08 vektlagt at prosjektbeskrivelsen først og fremst skal være en praktisk øvelse, og ikke nødvendigvis et verktøy for arbeidet som skal gjøres på KRIM 2101. Hun sa også at de blir anbefalt å kun gjøre et par intervjuer, nærmest for å øve seg på å forske. Det er fint at de rådes til å ikke i gangsette prosjekter som er større enn det som er mulig å gjennomføre på normert tid. Imidlertid kan det medføre urealistiske forestillinger om hva forskning er.

Evaluering av KRIM 2101, vår 2008

I presentasjonen av dette emnet står det at studenten her får gjennomføre et selvstendig, begrenset forskningsarbeid. Oppgaven skal være på 8000-12000 ord.

Jeg har lest 7 fordypningsoppgaver. Jeg ba studieveileder sende meg oppgaver som representerte en spredning av karaktersettingen, og hvor alle kommisjonene (fire) var representert. Antallet oppgaver i hver kommisjon varierte sterkt da en kommisjon (2B) kun hadde en oppgave, mens kommisjon 1 A hadde 8 oppgaver. Kommisjon 2A hadde 6 og kommisjon 1 B hadde fire. En kan anta at det å vurdere flere oppgaver gjør kommisjonen best i stand til å sammenligne flere kandidater og oppgaver og dermed oppnå en mest mulig rettferdig karaktersetting. Imidlertid anser jeg at ordningene med tvilskommisjoner, og sirk.møter i tilstrekkelig grad ivaretar studentenes rettssikkerhet, noe som ble bekreftet ved observasjonen av sirk.møtet (se over) på dette emnet. Her ble tre oppgaver underkastet en grundig diskusjon.

I min vurdering av oppgavene har jeg spesielt vurdert følgende:

- 1) Virker karaktersettingen rimelig?
- 2) Er det sprik mellom kommisjonene mht karaktersetting?

Virker karaktersettingen rimelig?

Stort sett er min karaktersetting i overensstemmelse med kommisjonene. Én oppgave, 9336 som kommisjonen hadde vurdert til C, ville jeg imidlertid vurdert til B, mens oppgave 9342, som også ble vurdert av sirk.møtet og fikk A, ville jeg vurdert til B. Det siste har sammenheng med at jeg synes kandidaten unnlater å gjøre viktige etiske refleksjoner om hvorvidt de han omtaler i oppgaven kan gjenkjennes. Slik jeg ser det er dette sannsynlig, og selv om de tidligere har stått frem i =Oslo anser jeg at det å ta disse intervjuene ut av sin sammenheng og gjøre dem til gjenstand for analyse kan være problematisk. Studenten opplyser også om at hun ikke redegjorde for sin tilstedeværelse i =Oslos lokaler, utenom når hun eksplisitt ble spurt om hva hun gjorde der, hvorpå hun sa at hun var student. Jeg mener at man som forsker er forpliktet til å opplyse dem man forsker på om hensikten med sin tilstedeværelse. Det å drive med skjult observasjon er ikke en fremgangsmåte som er i

overensstemmelse med forskningsetiske idealer. Etter mitt syn burde en slik kritikk vært gjenspeilet i karakteren. Om studenten fikk kritikk for dette på muntlig eksamen vet jeg ikke.

Når det gjelder de andre oppgavene som er vurdert; 9335, 9338, 9348 og 9351 avvek ikke mine vurderinger fra eksamenskomisjonen.

Er det sprik mellom kommisjonene mht karaktersetting?

Angående 9336 mener jeg den er sterkere enn oppgave 9334, som også har fått c, selv om denne også kan premieres for å ha gjennomført intervjuer. (to med sammen informant). Imidlertid har denne oppgaven svakheter. Den er for svak på drøfting hvor den integrerer empirien og teori. Empirien utnyttes for dårlig. Den er preget av gjentakelser og er ikke så godt strukturert. I sammenligning er 9336 bedre strukturert og mer velskrevet, den er også bredere anlagt teoretisk. Når dette er sagt kan spennet innenfor hva en c kan romme, på den annen side forsvare samme karakter, og en c spesielt, som tilsier at oppgaven er god men med svakheter. Vurderingen av disse to oppgavene kan være et uttrykk for at kommisjonene ikke har lagt seg helt på samme linje, selv om det at oppgavene er så forskjellige ved forskjellig metodisk og teoretisk tilnærming, også kan gjøre dem vanskelig å sammenligne.

For øvrig har jeg sammenlignet karaktersettingen av 9338 og 9351 (begge B, komm. 2 A) med 9348 (B, komm. 2 B). Den siste hadde vært til tvilskommisjon og blitt til vurdert til B, da kommisjonen ikke kunne bestemme seg for C eller B. Jeg er her enig med tvilskommisjonen og anser at denne oppgaven er like god som 9338 og 9351. At tvilskommisjonen kom til samme resultat kan antyde at kommisjonene ikke er helt samstemte, men også at systemet med tvilskommisjoner fungerer etter hensikten.

Anbefalinger

Jeg stusser litt over presentasjonen av emnet i forhold til det studentene faktisk kan gjennomføre på ett semester. Kanskje er det litt pretensiosøst å kalle dette et forskningsarbeide? Det kan medføre at de forestillingene studentene får om et forskningsarbeids empiriske krav blir noe urealistiske. For å bøte på dette og også for å gjøre det enklere å skrive oppgaven og gjennomføre prosjektet, bør arbeidet med prosjektskissen på KRIM 2000 i større grad være en forberedelse til KRIM 2001, med større krav og ordentlig kritikk.

På grunnlag av evalueringen av KRIM 2000, herunder prosjektbeskrivelsene og KRIM 2001 har jeg også følgende refleksjoner og råd.

Hvis det stilles krav til drøfting (KRIM 2000), noe man etter mitt syn bør, bør det også sies eksplisitt i oppgaveteksten. I KRIM 2001 bør det også fremgå at det er et krav at man drøfter.

Det at ikke alle sensorer vil eller kan vurdere helt likt understreker også behovet for å ha helt klare kriterier for hva som skal vurderes på emnet. Slike krav kan formuleres i sjekklister sensorene kan forholde seg til ved sensurering, som f.eks.: I hvilken grad reflekterer studenten over etiske og metodiske problemer? Er det en klart formulert problemstilling? Lykkes studenten i å belyse denne gjennom de metoder som er valgt? Er det en god bruk av teori? Er teorien som er valgt egentlig for å belyse og diskutere empiriske funn? Utnyttes empirien godt? Drøftes det?

Slike sjekklister kan kanskje i enda større grad sikre at studentene underkastes en noenlunde lik vurdering.

Vennlig hilsen

Ragnhild Sollund